

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 6469/2022
08.02.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босилковића, председника већа, Бранке Дражић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Драгана Плачков адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, кога заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији туженог која је изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3138/21 од 18.01.2022. године, у седници већа одржаној дана 08.02.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДЕЛИМИЧНО СЕ ОДБИЈА као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3138/21 од 18.01.2022. године – дела става првог изреке којим је потврђена пресуда Вишег суда у Новом Саду П 399/19 од 21.09.2021. године у делу којим је одлучено о накнади за катастарску парцелу .. виноград прве класе површине 931м², градско грађевинско земљиште, Улица ... уз истовремену обавезу тужиље да трпи да се тужени на основу ове пресуде код РГЗ СКН Нови Сад 3, упише као власник на 133032/148960 дела ове непокретности уписане код РГЗ СКН Нови Сад 3 у ЛН .. К.О. Сремска Каменица и у ставу другом изреке.

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА ревизија туженог па се преиначује пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 3138/21 од 18.01.2022. године и пресуда Вишег суда у Новом Саду П 399/19 од 21.09.2021. године тако што се **ОДБИЈА** тужбени захтев којим је тужиља тражила да се обавезе тужени да јој на име накнаде за 1/1 дела непокретности уписане у РГЗ СКН Нови Сад 3, у ЛН .. К.О. Сремска Каменица, парцела број .., њива друге класе површине 232м², градско грађевинско земљиште, улица ..., исплати износ од 4.361.600,00 динара, са законском затезном каматом почев од 21.09.2021. године па до исплате, уз истовремену обавезу тужиље да трпи да се тужени на основу ове пресуде код РГЗ СКН Нови Сад 3 упише као власник 1/1 дела ове непокретности.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужиља да туженом на име накнаде трошкова поступка по ревизији исплати износ од 45.000,00 динара у року од 15. дана од дана пријема преписа пресуде, под претњом извршења.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 399/19 од 21.09.2021. године, ставом првим изреке, тужбени захтев је усвојен. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиљи на име накнаде за 133032/148960 дела непокретности уписане у РГЗ СКН Нови Сад 3, у ЛН .. К.О. Сремска Каменица, парцела број .., виноград прве класе површине 931м², градско грађевинско земљиште, улица ... и 1/1 дела непокретности уписане у РГЗ СКН Нови Сад 3 у ЛН .. К.О. Сремска Каменица, парцела број .., њива друге класе површине 232м², градско грађевинско земљиште, улица ..., исплати укупан износ од 19.993.860,00 динара са законском затезном каматом од 21.09.2021. године па до исплате, уз истовремену обавезу тужиље да трпи да се тужени на основу ове пресуде код РГЗ СКН Нови Сад 3 упише као власник на 133032/148960 дела непокретности уписане код РГЗ СКН Нови Сад 3 у ЛН .. К.О. Сремска Каменица парцела број .., виноград прве класе површине 931м², градско грађевинско земљиште, улица ... и на 1/1 дела непокретности уписане код РГЗ СКН Нови Сад 3 у ЛН .. К.О. Сремска Каменица, парцела број .., њива друге класе површине 232м², градско грађевинско земљиште, улица ..., све горе наведено у року од 15 дана. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 672.550,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде па до исплате у року од 15 дана.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 3138/21 од 18.01.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба туженог и пресуда Вишег суда у Новом Саду П 399/19 од 21.09.2021. године потврђена. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду, у смислу одредбе члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија туженог није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Тужени у ревизији не наводи ниједну другу битну повреду одредаба парничног поступка из става 2. наведеног члана, која је законом (члан 407. став 1. тачка 2. ЗПП) предвиђена као разлог за овај ванредни правни лек.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је у катастру непокретности уписана као власник 133032/148960 идеалних делова катастарске парцеле .., чија је укупна површина 931м². По начину коришћења парцела представља виноград прве класе, а по врсти земљишта градско грађевинско земљиште. Сувласнички део тужиље представља површину од 831,45м². Парцела број .. је уписана у катастру непокретности у површини 232м², по начину коришћења представља њиву друге класе, облик својине приватна, по врсти земљишта градско грађевинско земљиште. Тужиља је власница наведене парцеле у 1/1 идеалног дела. Парцела број .. К.О. Сремска Каменица је планирана за површину јавне намене – део регулације улице Планом генералне регулације Сремске Каменице са окружењем, који је обављен у „Службеном листу Града Новог Сада“, број 32/13. Налази се унутар грађевинског подручја Града Новог Сада и планирана је за површину јавне намене – део регулације Улице ... у Сремској

Каменици. Парцела .. представља део Улице ..., инфраструктурно је опремљена електро, водоводном, канализационом, гасном, телефонском мрежом и јавном расветом и прекривена асфалтним коловозом. Са леве и десне стране изграђени су породични стамбени објекти. На фасадама објеката уграђени су разводни ормани за струју и прикључци за телефон и интернет. Парцела .. К.О. Сремска Каменица према Плану детаљне регулације Мишелук II у Новом Саду представља део улице Улица је инфраструктурно опремљена електро, водоводном, канализационом, гасном, телефонском мрежом са туцаничким коловозом. Са леве и десне стране су изграђени породични стамбени објекти. На фасадама објеката уграђени су разводни ормани за струју и прикључци за телефон и интернет. Парцела се налази у продужетку Улице ..., као последња парцела којом се према плану завршава Улица Није приведена планској намени, није инфраструктурно опремљена. Реч је о земљаној површини на којој се делимично налазе остаци туцаника који је присут у преосталом делу улице У наставку, након парцеле .., налази се жбуње и дрвеће. Према Плану генералне регулације Мишелука са Рибњаком („Службени лист града Новог Сада“, бр. 57/14), Плану генералне регулације Мишелука II у Новом Саду („Службени лист града Новог Сада“, бр. 26/17) налази унутар грађевинског подручја Града Новог Сада и планирана је за површину јавне намене – делове регулације улица. Први пут означена парцела је планирана за површину јавне намене – делове регулације улица у Плану детаљне регулације Мишелука II у Новом Саду, који је обављен у „Службени листу Града Новог Сада“, бр. 38/08, који је усвојен дана 12.09.2008. године. ЈКП „Пут“ је улицама ... и ... у Сремској Каменици изводило радове поправке коловозне конструкције и поправке оштећења на коловозу у затеченој геометрији, према налогу управљача – Градске управе за грађевинско земљиште и инвестиције и Градске управе за инспекцијске послове. Тржишна вредност 1м² парцеле парцела број .. и парцеле број .. на дан пресуђења износи 18.800,00 динара. Тржишна вредност парцеле .. површине 232м² износи 4.361.600,00 динара, а укупна тржишна вредност парцеле .. површине 931м² износи 17.502.800,00 динара, а како је тужила власник са 133032/148960 делова, односно како јој припада површина од 831,45м² те парцеле, тржишна вредност износи 15.631,998 динара, укупно 19.992.860,00 динара. Управни поступак експропријације за предметне парцеле није спроведен, а тужили није исплаћена накнада за одузете непокретности.

На тако утврђено чињенично стање нижестепени судови су у овом спору правилно применили материјално право када су усвојили тужбени захтев и обавезали туженог да тужили на име накнаде за 133032/148960 дела непокретности катастарске парцеле .. исплати износ од 17.502.800,00 динара.

Право на имовину и мирно уживање имовине загарантовано је чланом 1. Протокола 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода која је, у смислу члана 194. став 4. Устава Републике Србије део правног поретка Републике Србије. Тим чланом је прописано да свако физичко и правно лице има право на неометано уживање своје имовине и да нико не може бити лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права. Право на имовину штити члан 58. Устава Републике Србије којим је, поред осталог, превиђено да право својине може бити одузето или ограничено само у јавном интересу на основу закона уз накнаду која не може бити нижа од тржишне (став 2.).

Планским актом тужене јединице локалне самоуправе кастарска парцела .. у својини тужиле предвиђена је као јавна саобраћајна површина – регулација улица ... у Сремској Каменици. Предметно земљиште предвиђено планским актом се користи као улица – добро у општој употреби, у смислу члана 3. став 5. Закона о путевима („Службени гласник РС“, бр. 41/18) и члана 10. став 2. Закона о јавној својини („Службени гласник РС“, бр. 72/11). Предметно земљиште је приведено намени. Привођењем намени, односно коришћењем ове парцеле као улице, са чије леве и десне стране су изграђени породични стамбени објекти, иста је изгубила својство приватног добра и постала јавно добро (добро у општој употреби). Пошто је то учињено без законито спроведеног поступка експропријације, ради се о случају тзв. фактичке експропријације у којој тужилци припада накнада која не може бити нижа од тржишне. Тужила не може сносити штетне последице пропуста органа јавне власти да спроведе поступак експропријације и тако им омогући остваривање права на накнаду као ранијем власнику те имовине.

С обзиром да се спорно земљиште користи као улица, исто се у смислу члана 10. став 10. Закона о јавној својини, налази у својини тужене јединице локалне самоуправе, која је зато обвезник исплате накнаде за фактички експроприсану непокретност.

Из наведених разлога, по налажењу Врховног суда наводи ревизије туженог о погрешној примени материјалног права нису основани.

Наводи тужене у ревизији да је чињенично стање погрешно утврђено нису основани обзиром да се ревизија не може изјавити због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, осим у случају из члана 403. став 2. (члан 407. ЗПП).

Са изнетих разлога, сагласно одредби члана члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као ставу другом изреке.

Одлучујући о накнади за катастарску парцелу .. нижестепени судови су усвојили тужбени захтев за исплату износа од 4.361.600,00 динара, са образложењем да је и на овој катастарској парцели извршена фактичка експропријација с обзиром да је у целости предвиђена за улицу, да се у природи налази у продужетку улице ..., али означена парцела није инфраструктурно опремљена, што значи да није приведена урбанистичкој намени, али је предвиђена као део улице планом детаљне регулације Мишелук II, који је објављен у „Службеном листу Града Новог Сада“, број 38/09 који је усвојен на 4 седници Скупштине Града Новог Сада од 12.09.2008. године. По налажењу нижестепених судова, у ситуацији када земљиште планским актом јединице локалне самоуправе буде одређено за локални пут, пут другог или трећег реда или улицу, од тог момента се више не може сматрати приватном својином, већ по сили закона постаје средство у јавној својини у овом случају у јавној својини туженог, па јединица локалне самоуправе има обавезу да земљиште које је постало средство јавне својине експроприше ранијем власнику, односно да га изузме из поседа ранијег корисника и за то плати одговарајућу накнаду.

Међутим, по налажењу Врховног суда не може се прихватити закључак нижестепених судова.

Имајући у виду напред цитиране законске прописе и чињеницу да катастарска парцела .. није приведена намени, није инфраструктурно опремљена и не користи се од

стране већег броја људи, по налажењу овог суда није изгубила својство приватног добра и постала јавно добро – добро у општој употреби, због чега тужиљи за ту парцелу не припада тржишна накнада коју тражи постављеним тужбеним захтевом.

Са изнетих разлога, сагласно одредби члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

Одлука о трошковима парничног поступка којом је обавезан тужени да тужиљи накнади трошкове првостепеног поступка је потврђена, јер преиначење пресуде није довело до корекције трошкова парничног поступка с обзиром на вредност спора којом је тужиља успела у овом поступку. Међутим, имајући у виду да је тужени делимично успео у поступку по ревизији, то је тужиља сагласно одредби члана 153. став 1. и 165. ЗПП у обавези да туженом на име накнаде трошкова ревизијског поступка- накнаде за састав ревизије плати износ од 45.000,00 динара, према АТ.

**Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**